

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 153/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MSK Consult, s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Petrou Rumanovou, Zámocká 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opatrením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31 K 48/2012 doručeným 20. novembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MSK Consult, s. r. o., o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MSK Consult, s. r. o., Zámocká 5, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Petrou Rumanovou, Zámocká 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) opatrením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 31 K 48/2012 oznámeným 20. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté opatrenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako konkurzná veriteľka úpadcu podaním z 27. júla 2017 s názvom „*Námietka nepríslušnosti konkurzného súdu*“ adresovaným okresnému súdu a doplneným podaním z 12. októbra 2017 namietala, že úpadca má v obvode okresného súdu len formálne registrované sídlo v obchodnom registri, ale centrum hlavných (hospodárskych) záujmov v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní má úpadca v Prahe, v Českej republike, kde sa nachádza aj jeho ďalšie sídlo. Z uvedeného sťažovateľka vyvodzuje príslušnosť súdu v Českej republike na konkurzné konanie. Na podporu svojich tvrdení priložila písomné materiály (zmluvy), v ktorých úpadca sám prehlasuje, že centrum jeho hlavných záujmov je v Českej republike.

Sťažnosťou na prietahy v konaní z 12. októbra 2017 podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa sťažovateľka domáhala nápravy, pretože sa domnievala, že o jej procesných návrhoch okresný súd nekoná bez zbytočných prietahov.

Predseda okresného súdu v odpovedi na sťažnosť sp. zn. Spr 125/2017 z 10. novembra 2017 sťažovateľku oboznámil okrem iného s tým, že okresný súd vyhodnotil jej námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu ako nedôvodnú a s poukazom na znenie § 42 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na ňu neprihliadol, čo bude riadne odôvodnené v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, t. j. v uznesení o zrušení konkurzu. Z tejto odpovede, ktorá bola sťažovateľke doručená 20. novembra 2017, sa sťažovateľka podľa svojich tvrdení dozvedela o napadnutom opatrení, za ktoré považuje neprihliadnutie na jej námietku.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta najmä arbitrárnosť a svojvôľu pri posúdení jej námietky, ako aj prekvapivosť napadnutého opatrenia v súvislosti s tým, že nemala možnosť sa vyjadriť k súdom zamýšľanému subsumovaniu jej námietky pod § 42 CSP. V sťažnosti sa uvádza:

«Sťažovateľ podáva ústavnú sťažnosť proti opatreniu (resp. rozhodnutiu) Okresného súdu Košice I v konaní v konkurznej veci úpadcu: [REDAKOVANÉ]... vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 31 K/48/2012, ktorým rozhodol tak, že námietku sťažovateľa o nepríslušnosti konkurzného súdu vyhodnotil ako nedôvodnú námietku miestnej nepríslušnosti a o ktorej nevydal samostatné rozhodnutie (resp. oznámenie)...

Podľa názoru sťažovateľa Okresný súd Košice I rozhodol na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené a zároveň nimi neboli chránené označené základné práva a slobody, ktoré mali byť chránené v rámci všeobecného súdnictva.

A keďže podľa nášho presvedčenia Okresný súd Košice I ako „primárny ochranca práva“ (ktorý je prvotne povolany, ale aj zodpovedný za ochranu a dodržiavania základných ľudských práv a slobôd) zlyhal v oblasti ochrany subjektívnych práv sťažovateľa (ktorý má v danom prípade aj ústavný rozmer), a to postupom, ktorý vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle, a ktorý nemá legitímny základ, a súčasne ním boli porušené aj základné práva sťažovateľa, tak tieto okolnosti zakladajú ingerenciu ústavného súdu v danej právnej veci...

Sťažovateľ sa o vyhodnotení jeho námietky nepríslušnosti konkurzného súdu dozvedel z doručenej odpovede Okresného súdu Košice I na sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 20.11.2017. Sťažovateľovi nebolo doručené žiadne rozhodnutie ani oznámenie o tom, akým spôsobom súd posúdil jeho námietku nepríslušnosti konkurzného súdu. Okresný súd Košice I sa v odpovedi zo dňa 10.11.2017 odvoláva na ustanovenie § 42 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“). Predmetné ustanovenie však pojednáva o námietke miestnej nepríslušnosti súdu, pričom sa však podania sťažovateľa doručené súdu dňa 31.07.2017 a 13.10.2017 týkali predovšetkým nedostatku právomoci súdov Slovenskej republiky. Okresný súd Košice I sa do dnešného dňa riadnym spôsobom s touto námietkou nevysporiadal a neupovedomil o nej sťažovateľa. Je nemysliteľné, aby akékoľvek rozhodnutie (opatrenie) súdu nebolo veriteľovi (eventuálne strane sporu, účastníkovi

konania) oznámené a doručené riadnym spôsobom, a to teda osobitnou listinou, v ktorej sa subjekt podávajúci námietku dozvie, akým spôsobom o nej súd rozhodol a na podklade akých úvah. Hoci súd absurdne vyhodnotil námietku nepríslušnosti konkurzného súdu ako námietku miestnej nepríslušnosti súdu a zákon neukladá vydať o rozhodnutí o námietke miestnej nepríslušnosti súdu osobitné rozhodnutie, veriteľ (strana sporu, účastník konania) by mal byť súdom oboznámený o rozhodnutí o námietke minimálne formou listového oznámenia...

Z podaní sťažovateľa doručených súdu dňa 31.07.2017 a 13.10.2017 je zrejmé, že centrum hlavných záujmov úpadcu je v Českej republike...

Sťažovateľ poukázal na analogickú aplikáciu citovaného ustanovenia § 171c ZKR, ktorú vníma ako špeciálnu úpravu oproti ustanoveniam CSR Z ustanovenia § 171c ZKR je zrejmé, že po tom, čo súd preskúma a zistí, že dlžník (úpadca) nemá na území Slovenskej republiky centrum hlavných záujmov, konanie zastaví, pričom o tom vyhotoví rozhodnutie, voči ktorému je prípustné odvolanie.

Konkurzný súd sa s námietkou sťažovateľa riadne nevysporiadal v zmysle príslušných ustanovení zákona, ale podriadil ich nezmyselne pod námietku miestnej nepríslušnosti (pričom v zásade ide o námietku právomoci súdov Slovenskej republiky). Tým, že sa v podstate o vyhodnotení námietky sťažovateľ dozvedel zo sťažnosti na prietahy v konaní, súd porušil sťažovateľovo právo podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a iné...

Možno zhrnúť, že konkurznému súdu vyčítame, že svoje rozhodnutie o námietke nepríslušnosti konkurzného súdu riadne neodôvodnil a neoznámil (nedoručil), pričom namietame aj prekvapivosť napadnutého rozhodnutia, keďže pred vydaním napadnutého rozhodnutia nám nebolo umožnené vyjadriť sa k zamýšľanému postupu súdu (m.m. Čepok proti Českej republike, č. 9815/10 zo dňa 5.9.2013). t.j. k posúdeniu námietky nepríslušnosti konkurzného súdu ako námietky miestnej nepríslušnosti podľa ustanovenia § 42 CSP.»

Na základe tejto sťažostnej argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1/ Základné právo sťažovateľa MSK Consult, s.r.o. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opatrením (resp. rozhodnutím) Okresného súdu Košice I v konkurznej veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod spis. zn.: 31K/48/2012, ktorým rozhodol o námietke sťažovateľa o nepríslušnosti konkurzného súdu ako nedôvodnej, oznámené sťažovateľovi dňa 20.11.2017, porušené bolo.

2/ Zrušuje sa v celom rozsahu opatrenie (resp. rozhodnutie) Okresného súdu Košice I v konkurznej veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod spis. zn.: 31K/48/2012, ktorým rozhodol o námietke sťažovateľa o nepríslušnosti konkurzného súdu ako nedôvodnej, oznámené sťažovateľovi dňa 20.11.2017 a vec sa vracia Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3/ Sťažovateľovi MSK Consult, s.r.o. priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V nadväznosti na skutočnosť, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť v súdnom konaní, ktoré ešte nie je právoplatne skončené, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej zásadne nazerá na právo na súdnu ochranu ako na právo „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). V tejto súvislosti ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také pochybenie všeobecného súdu, ktoré už nie je napravitelné alebo odstrániteľné ďalšou činnosťou všeobecného súdu, resp. využitím procesných prostriedkov poskytnutých účastníkom konania platným a účinným procesným kódexom (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V spojitosti s tým ústavný súd zastáva názor, že namietaný postup okresného súdu by mohol zakladať porušenie označených práv sťažovateľky len v prípade, ak by bol spojený s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre ňu, ktorý by bol týmto postupom spôsobený, a tento negatívny dôsledok by sa musel zároveň vzťahovať na výsledok konania

a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľka v podstatnom namieta, že k porušeniu ňou označených práv došlo postupom okresného súdu v konkurznom konaní, ktorým bola námietka nepríslušnosti súdu vyhodnotená podľa § 42 CSP ako nedôvodná, na ktorú sa neprihliada, bez vydania osobitného procesného rozhodnutia, a teda ide o svojvoľný a arbitrárny postup okresného súdu. Zároveň vytyka napadnutému opatreniu aj prekvapivosť, keďže nebola vopred oboznámená so zamýšľaným posúdením veci podľa § 42 CSP.

Aplikujúc skôr uvedené právne názory na vec sťažovateľky ústavný súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že sťažnosťou je napádaný postup okresného súdu v konkurznom konaní, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené. V čase podania sťažnosti okresný súd len „predbežne“ posúdil námietku sťažovateľky ako nedôvodnú, a keďže na nedôvodnú námietku sa v zmysle § 42 CSP neprihliada, okresný súd o nej ani nerozhodoval (samostatným výrokom procesného rozhodnutia) a hodnotiace úvahy, z ktorých okresný súd pri hodnotení jej nedôvodnosti vychádzal (a ktorých absenciu sťažovateľka namieta) budú tvoriť až súčasť konečného rozhodnutia okresného súdu. Je nepochybné, že v takejto procesnej situácii má sťažovateľka k dispozícii všetky procesné oprávnenia účastníka konania pred okresným súdom, ktoré bude môcť podľa svojho presvedčenia uplatňovať v pokračujúcom konaní, vrátane možnosti uplatňovať svoju opozitnú argumentáciu v opravnom prostriedku proti konečnému uzneseniu okresného súdu.

Z dôvodu oddelenosti ústavného súdu od jednotnej sústavy všeobecných súdov, ktorá sa prejavuje subsidiaritou právomoci ústavného súdu a vymedzením zákonných limitov jeho ingerencie do prebiehajúceho konania pred všeobecným súdom, ako aj s poukazom na znenie § 49 zákona o ústavnom súde (sťažnosť môže podať fyzická osoba, ktorá tvrdí, že

právoplatným rozhodnutím sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd, pozn.) je z uvedených dôvodov potrebné sťažnosť sťažovateľky považovať za podanú predčasne. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že je oprávnený na prípadné preskúmanie zlučiteľnosti právnych účinkov rozhodnutia v tejto veci so základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia konkurzného súdu, a to za predpokladu vyčerpania všetkých dostupných opravných prostriedkov, ktoré sťažovateľke právny poriadok účinne poskytuje na ochranu jej základných práv.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

Nad rámec uvedeného v súvislosti s námietkou sťažovateľky, ktorú explicitne po prvýkrát uplatňuje v sťažnosti, že podľa § 9 CSP v prípade, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd bezodkladne konanie zastaví, ústavný súd považuje za vhodné poznamenať, že v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu už opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ uplatní určitú námietku až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol predtým uplatniť v konaní pred iným orgánom verejnej moci, nemožno uznať, že splnil podmienky na vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. IV. ÚS 100/07, IV. ÚS 284/08). Sťažovateľke, ktorej štatutárnym orgánom je osoba znalá práva, nič nebráni v tom, aby podľa svojho presvedčenia namietala prípadný nedostatok právomoci okresného súdu, keďže jej doterajšia argumentácia v konaní bola vyhodnotená ako nedôvodná námietka miestnej nepríslušnosti okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2018